

Rapportage Quicksan flora en fauna

AZC Elderinkweg 2 te Hengelo (Gld)

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Rapportage Quicksan flora en fauna AZC Elderinkweg 2 te Hengelo (Gld)	
Projectcode	P07935	
Versie	2.0	
Datum	12-04-2025	
Opdrachtgever	Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) Rijnstraat 8 2515 XP 'S-GRAVENHAGE, Nederland	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Telefoon	074 2020258	

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling	6
2.1 Gebiedsbeschrijving	6
2.2 Beoogde ontwikkeling	8
3 Onderzoeksmethodiek	10
4 Beschermde gebieden	12
4.1 Natura 2000	12
4.2 Natuurnetwerk Nederland	13
4.3 Gebieden van provinciaal belang	13
4.4 Houtopstanden	13
5 Beschermde soorten	14
5.1 Grondgebonden zoogdieren	14
5.1.1 Bever	14
5.1.2 Das	14
5.1.3 Eekhoorn	15
5.1.4 Kleine marterachtigen	15
5.1.5 Steenmarter	16
5.2 Vleermuizen	16
5.3 Vogels	17
5.4 Reptielen	18
5.5 Amfibieën	19
5.6 Vissen	19
5.7 Ongewervelden	20
5.8 Flora	20
5.9 Overige soorten	20
6 Invasieve exoten	22
7 Conclusie en aanbevelingen	23
Bronnen	25

Bijlagen

Bijlage 1: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

Samenvatting

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is voornemens om aan de Elderinkweg 2 te Hengelo (GLD) een AZC-locatie te realiseren. Hierbij worden meerdere flexwoningen geplaatst inclusief bijhorende infrastructuur.

Om in het kader van ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Omgevingswet en daarbij mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen, heeft GRAS Advies op verzoek van Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Dit verkennend onderzoek inventariseert welke (wettelijk) beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten mogelijk aanwezig zijn en beoordeelt de effecten van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op deze beschermde gebieden, soorten en hun plaatselijk leefgebied.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten, of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

- 1 Negatieve effecten op beschermde (natuur)gebieden als gevolg van directe verstoring veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten op wettelijk beschermde houtopstanden is niet aan de orde.
- 2 Een substantieel, negatief effect van de beoogde ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op Natura 2000-gebieden is gezien de aard van de ontwikkeling en afstand tot Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten en kan desgewenst nader onderzocht worden d.m.v. een stikstofberekening.
- 3 Negatieve effecten op de onderstaande beschermde soorten als gevolg van de beoogde ontwikkeling kunnen niet worden uitgesloten. Voor deze soorten is aanvullend onderzoek noodzakelijk.
 - Kleine marterachtigen
 - Steenmarter
 - Teunisbloempijlstaart

Aanvullend soortenonderzoek

Omdat de aanwezigheid van door de Omgevingswet beschermde soorten en hun essentieel leefgebied niet kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Indien hiermee de aanwezigheid is vastgesteld, zal blijken of en welke vervolgstappen mogelijk en/of noodzakelijk zijn.

- 4 De aanwezigheid van (beschermde) soorten uit de onderstaande groep is aannemelijk. Aanvullend soortenonderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet nodig mits tenminste één van de daaropvolgende maatregelen wordt toegepast:
 - (Broed)vogels: Versturende werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen, nesten van broedende vogels en hun omgeving worden niet verstoord, óf er vindt een broedvogelinspectie plaats door een deskundige ecooloog vóór aanvang van beoogde werkzaamheden.
 - Haas: Werkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode van de haas.
 - Aangeraden wordt om voor deze soorten een ecologisch werkprotocol op te laten stellen.
- 5 De aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft GRAS Advies een Verkenkend onderzoek (quicksan) flora en fauna uitgevoerd aan de Elderinkweg 2 te Hengelo (GLD). De initiatiefnemer is voornemens om hier een AZC-locatie te realiseren. Hierbij worden meerdere flexwoningen geplaatst inclusief bijhorende infrastructuur.

De Omgevingswet verplicht bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen of aanwezige beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Een quickscan, ofwel verkennend onderzoek, onderbouwt of deze ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten of andere maatregelen of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Een verkennend onderzoek bestaat uit een bureaustudie en een eenmalig verkennend veldbezoek, ofwel locatiebezoek. Het inventariseert de mogelijke aanwezigheid van:

- beschermde (natuur)gebieden (nationaal en provinciaal beschermde gebieden en houtopstanden);
- beschermde flora (vegetatie en monumentale bomen);
- beschermde fauna (nationaal en internationaal beschermde diersoorten en vrijgestelde soorten);
- ongewenste invasieve exoten.

Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of deze beschermde gebieden, soorten en hun functioneel en/of essentieel leefgebied mogelijk negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Indien relevant, wordt beoordeeld of dit invloed heeft op instandhoudingsdoelstellingen, wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Een verkennend onderzoek is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de afwezigheid van (beschermde) soorten en hun leefgebied. Wanneer een aanvullend onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk wordt geacht of andere maatregelen worden geadviseerd, kan GRAS Advies adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken en/of procedures en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

Verspreidingsgegevens

In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant, zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door locatiebezoeken en overige veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het verkennend onderzoek en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in Hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft de toegepaste onderzoeksmethodiek en de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in Hoofdstuk 4, 5 en 6. Hier worden alle relevante gebieden en soorten beschreven die mogelijk aanwezig zijn, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op zowel deze soorten en gebieden, als op het beoogde project. De conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen in Hoofdstuk 7 waar de belangrijkste resultaten worden samengevat en verder wordt ingegaan op mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

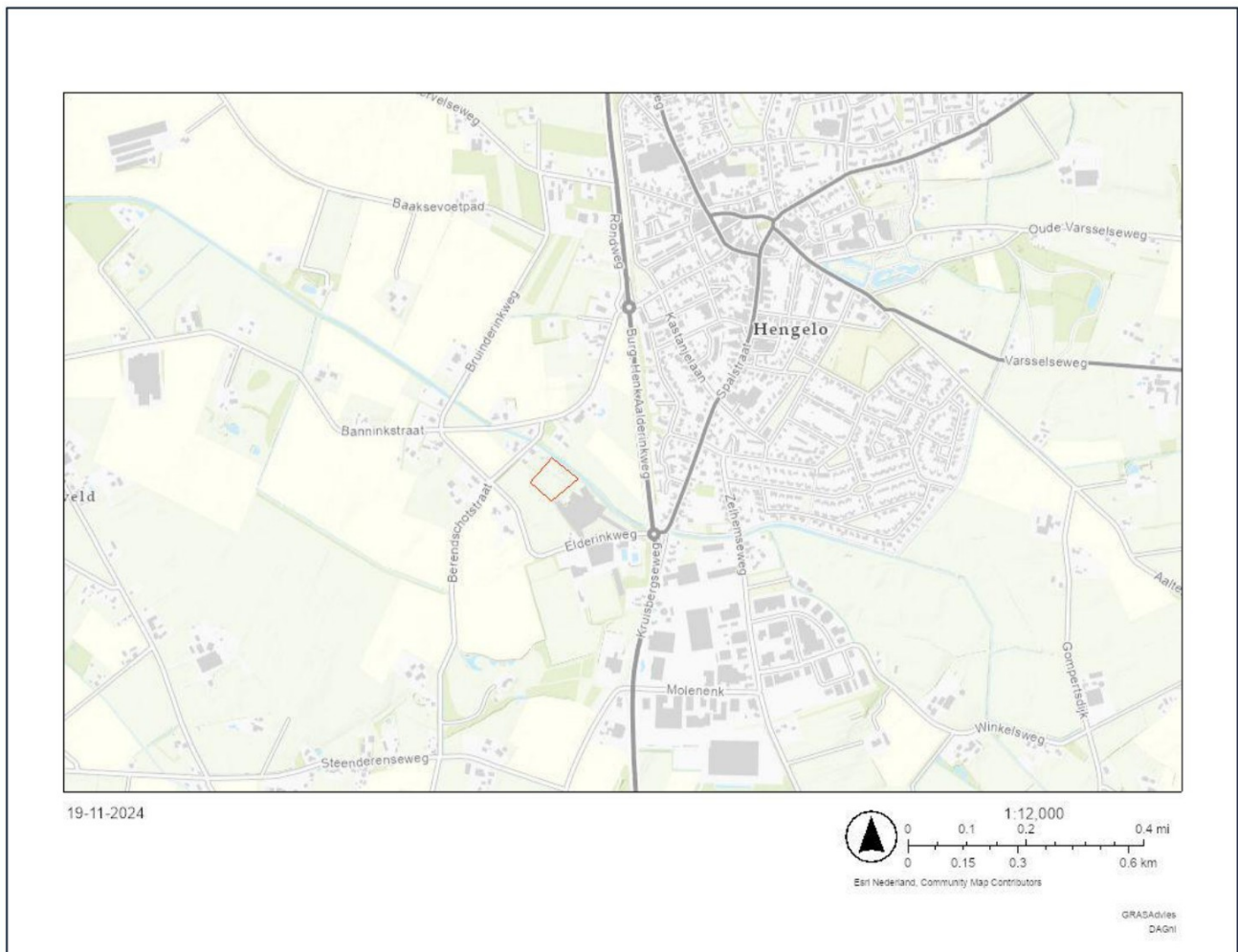
2.1 Gebiedsbeschrijving

Gegevens

Adres: Elderinkweg 2
Plaats: Hengelo
Gemeente: Bronckhorst
Provincie: Gelderland

Locatie en omgeving

Het projectgebied bevindt zich aan de zuidwestelijke buitenrand van Hengelo. Het is gelegen op het grondgebied naast het gemeentehuis van gemeente Bronckhorst. Deze grond loopt door tot de N316 welke recht langs de woonwijken en industrie loopt van Hengelo. Ten noorden van het projectgebied is waterpartij de Oosterwijkse vloed gelegen welke het projectgebied scheidt van agrarische percelen met enkele boerderijen en woningen. Deze zijn westelijk van het projectgebied ook zichtbaar met enkele tussenliggende bosschages en bomenrijen. Afbeelding 2.1 toont de ligging van het projectgebied.

Afbeelding 2.1: Ligging van het projectgebied (rood kader).

Terrein en kenmerken

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 0,7683 ha. Afbeelding 2.2 toont een luchtfoto van het projectgebied, inclusief begrenzing. Het terrein is sinds 2009 al in gebruik als grasland op zandgrond (Boerenbunder, z.d.). Tijdens het veldbezoek waren soorten zichtbaar als engels raaigras (*Lolium perenne*), witte klaver (*Trifolium repens*), wilde peen (*Daucus carota*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), Canadese fijnstraal (*Erigeron canadensis*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en kleine klaver (*Trifolium dubium*). Verder staan er 5 fruitbomen in het projectgebied en zijn de uitgesneden waterpartijen (afwatering) onderling aan elkaar verbonden met duikers om vervolgens uit te monden in het lager gelegen water van "De Oosterwijkse vloed". De waterpartij ten midden van het projectgebied stond op het moment van veldbezoek droog, de naastliggende had een klein laagje water welke via een grotere duiker afgevoerd werd naar de Oosterwijkse vloed. Rondom deze waterpartijen staan enkele knotwilgen (*Salix*) met hoger gras, Canadese fijnstraal en opkomende eikenbomen (*Quercus robur* en *Quercus rubra*). Ten noordwesten, net buiten de grens van het projectgebied, is een klein bosschage gelegen met steen- en houtstapels en een insecten hotel. Dit wordt van het projectgebied gescheiden door een enkele met prikkeldraad bekleed hekwerk. Afbeelding 2.3 geeft een impressie van het projectgebied.

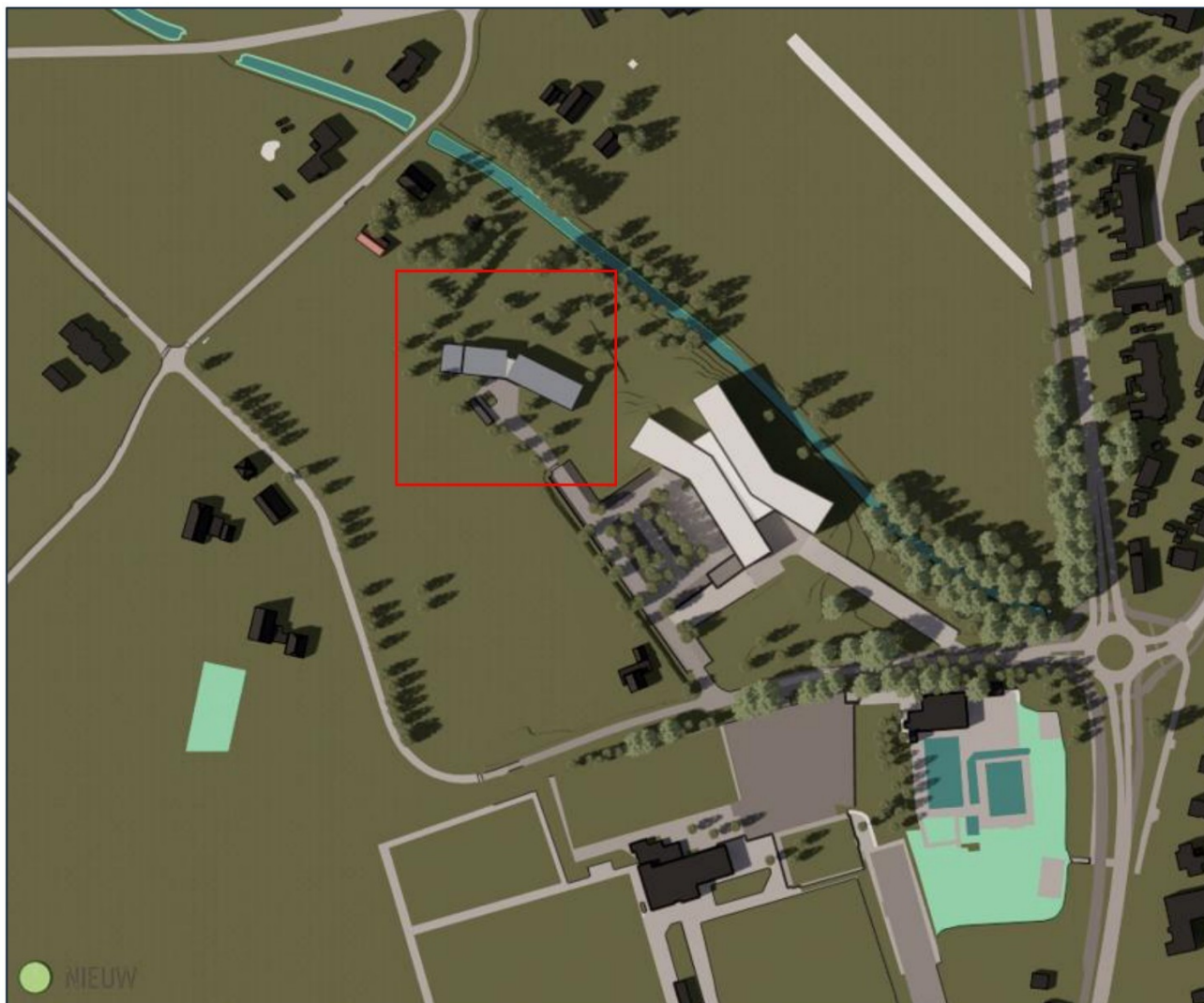
Afbeelding 2.2: Luchtfoto met begrenzing van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 2.3: Impressie van het projectgebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is voornemens om aan de Elderinkweg 2 te Hengelo (GLD) een AZC-locatie te realiseren. Hierbij worden meerdere flexwoningen geplaatst inclusief bijhorende infrastructuur. Hiervoor worden de fruitbomen gekapt en meerdere nieuwe bomen herplant. De toegangswegen en infrastructuur worden aangelegd op bestaand infrastructuur vanaf het gemeentehuis ten oosten van het projectgebied (Afbeelding 2.4). De waterpartijen blijven bestaan in de huidige staat. De exacte planning van de uitvoering is momenteel nog niet bekend.

Afbeelding 2.4. Schets beoogde ontwikkeling met het gemeentehuis (wit) en de te realiseren opvanglocatie (rood kader).

3 Onderzoeksmethodiek

Onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde (natuur) gebieden, houtopstanden, plant- en diersoorten en bijzondere monumentale bomen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is onder te verdelen in 3 stappen.

Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie en gebieds- en soorteninformatie is o.a. de website van PDOK, het kadaster, Natura2000, SynBioSys, RAVON, Sovon, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het natuurplatform Waarneming, de website van de provincie Gelderland en webgispublisher geraadpleegd. Daarnaast is er gebruik gemaakt van ArcGIS Pro en het vleermuisprotocol 2021. Er is informatie verzameld over:

- de locatie van het projectgebied, gebiedskenmerken, kenmerken van- en afstand tot beschermde en bijzondere gebieden en de mogelijke aanwezigheid en kenmerken van beschermde houtopstanden;
- de kenmerken en bijbehorende werkzaamheden van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling;
- verspreidingsgegevens en waarnemingen van beschermde plant- en diersoorten, monumentale bomen en invasieve exoten van de laatste 5 jaar, tot 5 km rondom het projectgebied.

Locatiebezoek

Tijdens een locatiebezoek zijn gegevens verkregen tijdens het bureauonderzoek geverifieerd. Verkennend onderzoek is in- en rondom het projectgebied uitgevoerd. Het uiteindelijke onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door een deskundige ecoloog. Dit is gedaan a.d.h.v. de informatie verworven tijdens het bureauonderzoek, de lokale situatie en de verwachte invloedsfeer van de beoogde ontwikkeling (hierbij te denken aan hinder van licht, trillingen en geluid). Zowel binnen als rondom het projectgebied is geïnventariseerd naar:

- de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bijzondere vegetatie en ongewenste invasieve exoten;
- de mogelijke aanwezigheid van beschermde diersoorten d.m.v. zichtwaarnemingen en indicatoren (Bijlage 2);
- habitattypen, habitatgeschiktheid- en functies voor beschermde soorten in het projectgebied én de omgeving.

Registratiegegevens van het locatiebezoek zijn opgenomen in Tabel 3.1. Tijdens het locatiebezoek is (indien van toepassing) gebruikt gemaakt van een verrekijker, endoscoop, meetlint, rolmaat, digitale registratie- en determinatiehulpmiddelen waaronder de Fieldmap Applicatie en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's).

Analyse

Verzamelde gebiedsinformatie, soorteninformatie en veldgegevens zijn vergeleken met kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Binnen een effectenbeoordeling zijn (indien mogelijk/relevant) de volgende aspecten met inachtneming van wettelijke kaders overwogen:

- De projectlocatie, het type project, de duur en periode, inclusief de invloedsfeer van de werkzaamheden (licht, geluid, trillingen en stikstofemissie).
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) (natuur) gebieden en hun instandhoudingsdoelstellingen, habitatype, wezenlijke kenmerken en waarden.
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) vegetatie en diersoorten, hun (essentieel) leefgebied en (indien relevant) de gunstige staat van instandhouding van de soort.
- De mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.
- Indien invasieve soorten zijn vastgesteld, zijn maatregelen beschreven die aan de Europese verordening voldoen.

Tabel 3.1: Registratiegegevens locatiebezoek.

Datum	Weersomstandigheden
21-11-2024	1°C, 3 bft, bewolkt, droog

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert veldonderzoek uit volgens erkende en geldende soort-protocollen en kennisdocumenten. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteits-handboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Beperkingen

Een verkennend onderzoek is geen gedetailleerd onderzoek. Uitgebreid vleermuisonderzoek of onderzoek naar de emissie en depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden vallen dan ook buiten het kader van dit onderzoek.

GRAS Advies maakt gebruik van de Nederlandse Databank Flora en Fauna voor verspreidingsgegevens. Deze database bevat alleen gevalideerde waarnemingen en kan enkel worden ingezet als hulpmiddel. Wanneer een soort niet geregistreerd staat binnen de NDFF omgeving, houdt dit niet in dat deze daar ook daadwerkelijk afwezig is.

De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

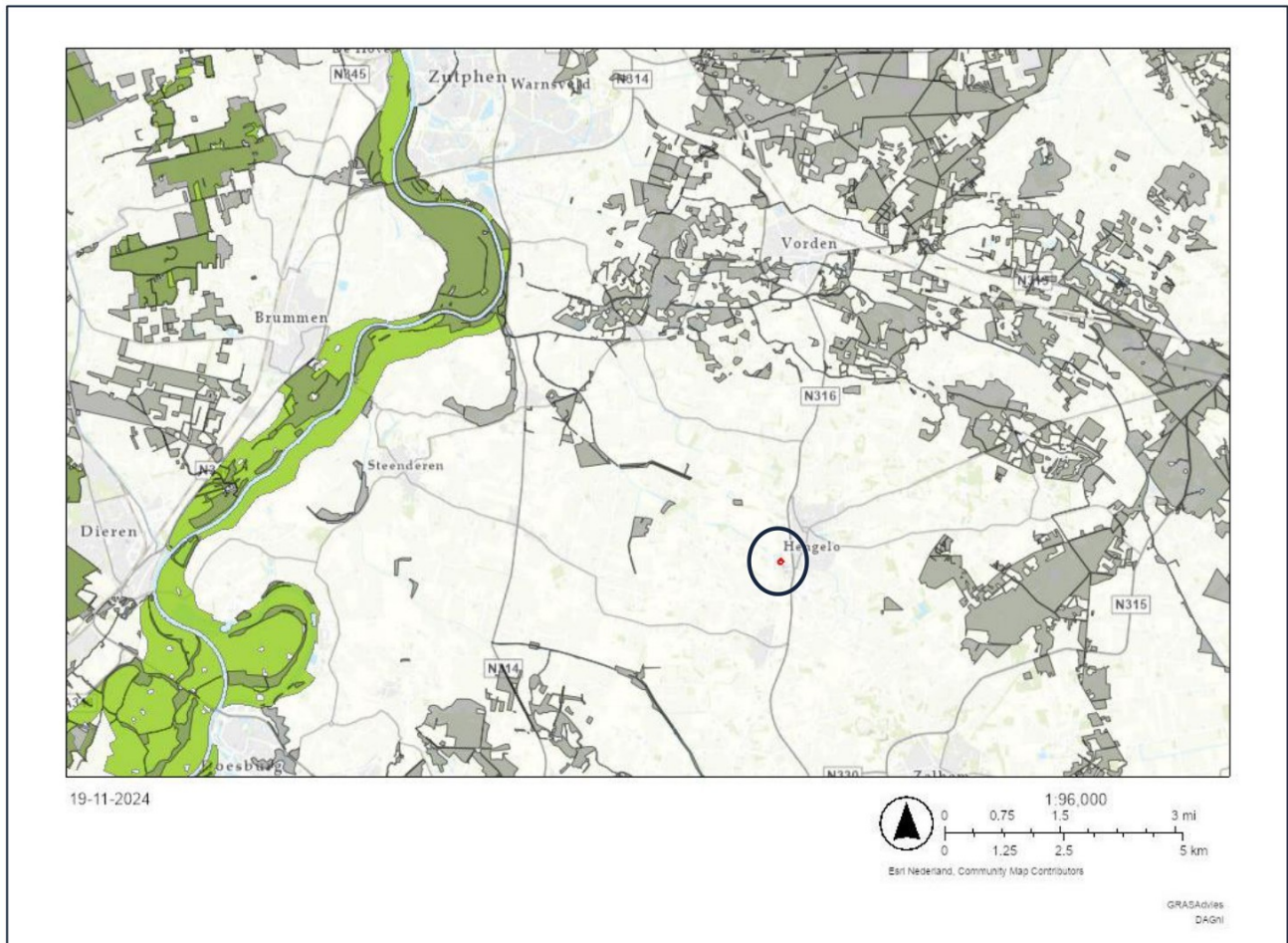
Geldigheidsduur onderzoek:

Aan het verrichte onderzoek en de gegevens in deze rapportage zit een beperkte geldigheidsduur. In de regel is een quickscan geldig voor een periode van 3 jaar tenzij in deze periode wezenlijke ecologische veranderingen plaatsvinden.

4 Beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Rijntakken op ca. 7,6 km afstand van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Dit gebied is beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het bestaat uit verschillende habitattypen waaronder H6210 – Stroomdalgraslanden en H91F0 – Droge hardhoutoobossen. Enkele Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), dodaars (*Tachybaptus ruficollis*) en zwarte stern (*Chlidonias niger*). Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het wordt hiervan gescheiden door enkele buurtgemeenschappen, wegen (water en asfalt) en agrarische velden.

Afbeelding 4.1: Ligging van het projectgebied (rood kader in zwarte cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebied de Rijntakken (groen) en Natuurnetwerk Nederland gebied (grijs). Bron: Interprovinciaal overleg (IPO) (2022) & Ministerie van Economische Zaken (2018).

Effectenbeoordeling

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Geen van de bovengenoemde habitattypen komen in het projectgebied voor. Gezien de afstand tot het projectgebied, vallen Natura 2000-gebieden buiten de invloedsfeer van het projectgebied. Directe verstoring van Natura 2000-gebieden en negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen door (bouw) gerelateerde werkzaamheden zoals licht, geluid en trillingen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Een substantieel, negatief effect van de beoogde ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is gezien de aard van de ontwikkeling en afstand tot Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten. Dit kan desgewenst nader worden onderzocht d.m.v. een stikstofberekening.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een bosschage aan de Kervelseweg te Hengelo op ca. 1,4 km afstand van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Doordat het gebied in Gelderland ligt, is het onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Dit gebied valt niet onder Natura 2000-gebied. Het gebied wordt gekenmerkt door een beukenbos. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het NNN-gebied en wordt hiervan gescheiden door enkele wegen, gebouwen en voornamelijk agrarische gronden.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van NNN-gebied. Het bovengenoemde natuurbeheertype komt niet in het projectgebied voor. Gezien de beperkte omvang van de beoogde ontwikkeling en afstand tot het projectgebied, valt het NNN-gebied buiten de invloedssfeer van het projectgebied. Verstoring van NNN-gebied en negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten van dit gebied kan op voorhand worden uitgesloten.

4.3 Gebieden van provinciaal belang

Er bevinden zich geen gebieden van provinciaal belang in de omgeving van het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling (Provincie Gelderland, z.d.).

4.4 Houtopstanden

Gezien het ontbreken van houtopstanden binnen het projectgebied is wettelijke bescherming niet aan de orde. De aanwezige bomen in het gebied staan ver uit elkaar en kunnen hierdoor niet samen gezien worden als houtopstand. Bij het optellen van de bomen op de huidige oppervlakte wordt daarnaast nog niet voldaan aan de gestelde 10 individuen welke leiden tot mogelijke bescherming.

5 Beschermde soorten

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de soorten en/of soortgroepen die binnen dit verkennend onderzoek zijn meegenomen. Het toont welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in en/of rondom het projectgebied en van welke soorten mogelijke aanwezigheid niet aannemelijk is. Soorten zijn opgenomen of uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en geregistreerde waarnemingen in combinatie met bevindingen tijdens het locatiebezoek.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

5.1.1 Bever

Leefgebied en functie

De bever (*Castor fiber*) is een soort die beschermd wordt onder de Habitatrichtlijn. Bevers komen vooral voor in overgangsgebieden tussen land en water. Voorbeelden zijn moerassen, beken en rivieren zowel in natuurgebieden als in de buurt van bebouwing en in woonwijken. Een vereiste is de aanwezigheid van bos, eetbare struiken en bomen waaronder wilgen en populieren. Vooral de beschikbaarheid in de winterperiode is cruciaal. Daarnaast moet de burcht permanent onderwater liggen en is het belangrijk dat land via wissels doorkruist kan worden wanneer gebruikte wateren uit elkaar liggen (BIJ12, 2017).

Volgens verspreidingsgegevens komt de bever voor in de omgeving van het projectgebied (Zoogdierverseniging, z.d.). Binnen de projectgrenzen zijn twee waterpartijen aanwezig. Beide zijn omheind met prikkeldraad en bevatten opkomende vegetatie op de oevers en in het water zelf. De meest westelijke waterpartij stond op het moment van bezoek droog, de naastliggende sloot had een klein laagje water welke via een grotere duiker afgevoerd werd naar de lager gelegen Oosterwijkse vloed. In deze waterpartijen is niet genoeg water voor de bouw van een burcht voor de bever. Daarnaast zijn de oevers te smal en de duikers maar een richting op beloopbaar, richting de Oosterwijkse vloed. Op de oevers staan enkele opkomende wilgen wiens bast in de toekomst als voedsel kunnen bieden, echter zijn deze in de huidige staat nog te jong en smal om de bever van voedsel te kunnen voorzien. In de directe omgeving zijn daarnaast grotere wilgen aanwezig wiens bast beter voldoet aan het voedingspatroon van de bever. Zowel in het gebied als hier rondom zijn geen sporen als pootafdrukken of uitwerpselen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van bever. Ook zijn aangevreten bomen afwezig.

Effectenbeoordeling

Gezien het gebrek aan water binnen het projectgebied en de jonge leeftijd van de wilgen is het niet aannemelijk dat de bever het projectgebied zal gebruiken als leefgebied. De Oosterwijkse vloed naast het projectgebied, daar waar het water uit de sloten binnen het gebied op uitkomen, is beter geschikt. Een bever kan hier makkelijk uittreden door het gebrek aan steile wanden, de waterpartij is breder met een lichte stroming en er staan voldoende wilgenbomen omheen. Hierdoor kan op een sporadisch passerend exemplaar na de bever worden uitgesloten binnen het projectgebied. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op deze soort. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is niet nodig.

5.1.2 Das

Leefgebied en functie

Dassen (*Meles meles*) worden nationaal beschermd en worden in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. De das leeft in groepsverband en komt vooral voor op plekken met overgangen naar andere habitattypen (zoals bos naar akkerland) en prefereert kleinschalig landschap met houtwallen, singels, bosjes en heggen. Essentieel is voldoende dekking en een geschikte vergraafbare bodem voor zijn uitgebreide burcht. Ook moet er voldoende voedsel beschikbaar zijn binnen omliggende foerageergebieden en weinig verstoring plaatsvinden (BIJ12, 2017)

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF komt de das voor in de omgeving van het projectgebied. Binnen en rondom het projectgebied zijn geen grotere holen gevonden welke de aanwezigheid van een das of zijn burcht indiceren. Het veld zelf kan dienen als foerageergebied voor deze soort. Door de vochtige grond zullen

regenwormen zich hoger in de bodemlagen bevinden en hierdoor als makkelijke prooi kunnen dienen. Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen als snuitputjes, latrines, graafsporen of pootafdrukken waargenomen welke de aanwezigheid van een das bevestigen. Daarnaast is dit een gebied waar naast het machinale maai-beheer, koeien voor een groot deel van het jaar kunnen grazen en een eventuele das kunnen verstoren.

Effectenbeoordeling

Gezien de afwezigheid van pootafdrukken, burchten, latrines en graaf/snuitputjes kan de huidige aanwezigheid van de das worden uitgesloten. Wel is het mogelijk dat een das in de toekomst het projectgebied gaat bezoeken. Echter, door de grote hoeveelheid aan akkers en velden in de directe omgeving zal dit enkel sporadisch voorkomen. De beoogde ontwikkeling heeft hierdoor geen negatief effect op aanwezige dassen in het gebied. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is niet nodig.

5.1.3 Eekhoorn

Habitat en functie

De eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) is nationaal beschermd en wordt in de provincie Gelderland niet vrijgesteld. De eekhoorn prefereert oude loof- of naaldbossen maar komt ook voor in jonge bossen, parken, houtwallen en tuinen. Indien voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdiervereniging, z.d.).

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF komt de eekhoorn voor in de directe omgeving van het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn de fruitbomen geschikt voor de bouw van nesten (>5 m), echter bevatten deze bomen weinig dekking en hebben ze een grotere onderlinge plantafstand (Zoogdiervereniging, z.d.). Daar waar de eekhoorn meerdere nesten maakt om te verblijven en voort te planten, waren deze binnen het projectgebied ten tijde van het veldbezoek afwezig. Ook boomholtes of oude vogelnesten welke de soort kan gebruiken als verblijfplaats waren afwezig. Binnen de grenzen is voor de soort weinig voedsel te vinden. Dennen, eiken of beuken wiens zaden gegeten worden zijn afwezig. Bij aanwezigheid van eiken waren deze nog opkomend en te jong voor goede zaadvorming. Sporen van paddenstoelen en bessen waren ook afwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of waarnemingen gedaan van de eekhoorn.

Effectenbeoordeling

Gezien het lage aantal bomen in het gebied en het gebrek aan zichtbare nesten van de eekhoorn kan de aanwezigheid van deze soort binnen de begrenzing van het projectgebied worden uitgesloten. Ook voedselbronnen voor deze soort zijn afwezig. Eekhoorns ondervinden geen negatieve effecten van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is niet nodig.

5.1.4 Kleine marterachtigen

Leefgebied en functie

De hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*) zijn nationaal beschermde martersoorten. Ze zijn niet vrijgesteld in de provincie Overijssel. Deze soorten komen in de meeste habitats voor, al heeft de hermelijn een voorkeur voor vochtiger terrein. Ze zijn te vinden in open landschap, bossen, weilanden, rietlanden, houtwallen en akkers en prefereren kleinschalig (cultuur)landschap met takkenrillen, struweel, hagen, bosschages, rommelhopen en rommelschuren. Deze essentiële lijnvormige elementen dienen als rust- of verblijfplaats, voortplantingsplaats of als verbindingsroute tussen gebieden (BIJ12, 2024).

Volgens de NDFF zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde kleine marterachtigen in de omgeving van het projectgebied. Het projectgebied zelf bestaat uit grasland, doorkruist met twee afwateringssloten en enkele fruitbomen. De vegetatie rondom en op de oevers van de waterpartijen bestaande onder andere uit braamstruweel en opkomende wilgen en bieden te weinig dekking voor de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen maar kunnen wel als migratie element dienen. Een herhaalde zichtwaarneming van haas bij aanwezige hollen geeft een verblijfsfunctie aan van deze prooi van de bunzing. Verdere holtes in de grond of holtes in bomen zijn niet waargenomen. Hout- en steenstapels zijn enkel buiten de grenzen aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of waarnemingen van marterachtigen waargenomen.

Effectenbeoordeling

De hout -en steenstapels buiten de grenzen van het projectgebied kunnen dienen als mogelijke rust en/of verblijfplaats. Binnen het projectgebied zijn deze elementen afwezig. De waterpartijen kunnen tijdens hogere vegetatiegroei dienen als dekkingselement. Deze blijven in de toekomstige situatie bestaan, net als de groenere randen ten noordoosten en noordwesten buiten het projectgebied. Lagere vegetatiegroei zorgt op het te ontwikkelen deel voor minder dekking. De haas, een belangrijke prooi voor de bunzing, is in het gebied vastgesteld. Ook de verdere omgeving is geschikt voor deze prooi, waardoor er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is. Doordat de beoogde ontwikkeling mogelijk foerageergebied verstoord is een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit nodig.

5.1.5 Steenmarter

Leefgebied en functie

De steenmarter (*Martes foina*) is een nationaal beschermde soort die niet is vrijgesteld in de provincie Gelderland. De soort wordt gezien als een 'cultuurvolger' en dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtig habitat zoals steengroeven en gebouwen. De soort is te vinden in parklandschap maar vooral in de buurt van dorpen, boerderijen en zelfs grote steden. Oude schuren, heggen en geriefbosjes zijn erg geschikt. Essentieel is de aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes en bermen waar de soort foerageert (Zoogdiervereniging, z.d.).

Volgens verspreidingsgegevens kan de steenmarter waargenomen worden in de omgeving van het projectgebied. Binnen de grenzen van het gebied zijn geen dekking biedende structuren als hout- en/of steenstapels aanwezig. Ook missen structuren als woningen of schuren waar het dier een rust- en/of nestplaats kan vinden. Deze structuren zijn net buiten de grenzen van het projectgebied wel aanwezig. De vegetatieranden langs het projectgebied geven net als de vegetatie bij de waterpartijen bij hogere vegetatiegroei voldoende dekking om te dienen als migratieroute. Echter zal deze dekking in de winterperiode minder worden of verdwijnen. Voedsel is aanwezig in de vorm van gevallen fruit, jonge hazen, regenwormen en naar waarschijnlijkheid muizen en ratten. Tijdens het locatiebezoek zijn geen exemplaren waargenomen en zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van steenmarter.

Effectenbeoordeling

Gezien het gebrek aan gebouwen met openingen, hout- en/of steenstapels binnen het projectgebied kan de aanwezigheid van een verblijfplaats voor steenmarter worden uitgesloten. De structuren rondom het veld blijven bestaan net als de waterpartijen. De haas, een belangrijke prooi voor de steenmarter, is in het gebied vastgesteld. Ook de verdere omgeving is geschikt voor deze prooi, waardoor er voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is. Doordat de beoogde ontwikkeling mogelijk foerageergebied verstoord is een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is nodig.

5.2 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen zijn doorgaans te vinden in holten, kieren en andere openingen in bomen of gebouwen. Vleermuizen komen bijna overal voor en zijn vooral te vinden in gesloten tot halfopen landschap waar ze doorgaans in de beschutting van opgaande elementen foerageren langs een vast netwerk van lijnvormige structuren zoals kanalen, lanen, tuinen, boomkruinen, bebouwing en waterpartijen.

Volgens de NDFF zijn er waarnemingen bekend van beschermde vleermuizen in de omgeving van het projectgebied. Dit zijn waarnemingen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Binnen het projectgebied zijn geen gebouwen als huizen, schuren of kelders aanwezig welke gebouwbewonende vleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats. De bomen binnen het projectgebied hebben geen openingen van voldoende formaat om toegang te bieden tot een verblijfplaats voor boombewonende soorten. Ook de bomen direct rondom het projectgebied missen geschikte openingen. Bij aanwezige openingen zijn deze naar boven gericht waardoor water kan inregenen. De aanwezige bomen binnen het projectgebied zijn niet aaneengesloten en hebben een onderlinge afstand van >7 meter. Hierdoor zijn de bomen niet geschikt als onderdeel van een vliegroute (BIJ12, 2024). Foerageergebied kunnen vleermuizen bij de waterstructuren vinden wanneer deze periodiek niet zijn drooggevallen. Deze waterstructuren blijven bestaan.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied en zijn directe omgeving (bomen) bevatten geen functie als verblijfplaats voor vleermuizen. Ook een functie als vliegroute is door de afstand tussen de bomen binnen het projectgebied uitgesloten. Mogelijk is dit bij de bomenrij langs de Oosterwijkse vloed wel aanwezig. Verder kan het projectgebied interessant zijn als foerageergebied voor vleermuizen. De beoogde ontwikkeling heeft geen effect op de waterstructuren in het gebied waardoor hier eventueel foerageergebied onaangetast blijft. Daarnaast bieden de weilanden, watergang de Oosterwijkse vloed en de bosschages ten noorden van het projectgebied extra foerageergebied waardoor het verdwijnen van matig geschikt, strak onderhouden gras geen negatieve effecten oplevert. Een aanvullend soortenonderzoek of mogelijk een omgevingsvergunning voor de vleermuis op basis van een flora- en fauna-activiteit is niet nodig mits bij het gebruik van kunstlicht gebruik gemaakt wordt van lichtarmaturen om verstoring op vliegroutes en foerageergebied te voorkomen (BIJ12, 2024).

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle inheemse in het wild levende vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Tabel 5.1 geeft een overzicht van alle vogelsoorten die gezien verspreidingsgegevens, NDFF en het locatiebezoek mogelijk in of rondom het projectgebied voorkomen. Aan een deel van deze soorten is een categorie toebedeeld gerelateerd aan de nest beschermde status. Nesten van vogels uit categorie 1 t/m 4 zijn altijd jaarrond beschermd. Soorten met een andere categorie vallen onder soorten mét jaarrond beschermde nesten of hebben een andere specifieke beschermde status gerelateerd aan hun nestbouwkenmerken of staat van instandhouding. Vogelsoorten die niet onder categorie 1 t/m 2 vallen zijn soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. De exacte definities van deze categorieën zijn opgenomen in *Lijst beschermde soorten Omgevingswet* (Hunink, 2024).

Tabel 5.1: Vogelsoorten die a.d.h.v. NDFF-verspreidingsgegevens in of rondom het projectgebied aanwezig zijn inclusief nest beschermde status.

Soort	Categorie
Buizerd	1
Gierzwaluw	1
Huismus	1
Ooievaar	1
Sperwer	1
Steenuil	1
Blauwe reiger	2
Boerenzwaluw	2
Bonte vliegenvanger	2
Boomklever	2
Bosuil	2
Gekraagde roodstaart	2
Grauwe vliegenvanger	2
Groene specht	2
Grote bonte specht	2
Huiszwaluw	2
Ijsvogel	2
Kleine bonte specht	2
Patrijs	2
Roek	2
Spreeuw	2
Torenavalk	2
Zwarte kraai	2
Zwarte roodstaart	2

Algemene broedvogels

Binnen het projectgebied is grasveld aanwezig met enkele losse fruitbomen en opkomende wilgen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels waargenomen in deze bomen. Ook in de bomenrijen rondom het projectgebied zijn geen nesten waargenomen. Wel is het mogelijk dat de fruitbomen in het broedseizoen bij meer dekking door blad gebruikt gaan worden als nestlocatie. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer ze gedurende het broedseizoen (globaal ca. half maart tot begin augustus) in gebruik zijn. Dan mogen deze niet verstoord of vernietigd worden.

Gebouwbewonende soorten

Binnen het projectgebied zijn geen gebouwen of schuren aanwezig. Hierdoor kan een negatief effect op gebouwbewonende soorten als huismus (*Passer domesticus*), gierwaluw (*Apus apus*) en boerenwaluw (*Hirundo rustica*) worden uitgesloten. Hoewel het grasland interessant kan zijn voor insecten missen zaden en zandplekken welke voor de huismus interessant zijn. Daarnaast kunnen de aangelegde velden en waterpartijen in de omgeving dienen als voldoende alternatief foerageergebied.

Jaarrond beschermde vogels

Binnen het projectgebied is grasveld aanwezig met enkele losse fruitbomen en opkomende wilgen. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van vogels waargenomen in deze bomen. Ook in de bomenrijen rondom het projectgebied zijn geen nesten waargenomen. In deze bomen zijn daarnaast geen holtes waargenomen van voldoende grootte welke geschikt kunnen zijn voor bewoning van uilen. Buiten het projectgebied kunnen de schuren op het naastgelegen terrein een nestlocatie bieden voor uilen. Hierdoor kan het projectgebied dienen als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek waren muizenholen in het veld afwezig, mogelijk door de lage dekkingsgraad.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen nesten, verblijfplaatsen of holen aangetroffen van jaarrond beschermde vogels in de bomen of vegetatie in en rondom het projectgebied. Doordat prooien als muisachtigen van het projectgebied gebruik kunnen maken is het aannemelijk dat jaarrond beschermde roofvogels als buizerd in de toekomst, bij hogere vegetatiegroei gebruik kunnen maken van de bomen rondom het projectgebied als nestlocatie. Echter zijn hier tot heden nog geen aanwijzingen voor. De plekken met hogere vegetatie zoals rondom de waterstructuren en aan de noordzijde van het gebied blijven bestaan waardoor het meest interessante deel als leefgebied voor prooien blijft bestaan.

De aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels is wel aannemelijk. Deze nesten zijn alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens de broedperiode. Nesten van broedende vogels én hun omgeving zijn altijd wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord. Deze soorten zullen mogelijk verstoring ondergaan van de beoogde werkzaamheden. Maatregelen om verstoring te voorkomen zijn noodzakelijk.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Reptielen vormen een klasse van koudbloedige dieren waarvan een deel Nationaal beschermd wordt, of valt onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Reptielen komen voor in verschillende habitats, variërend van droge heide en zandgronden onder vegetatie en dood hout tot vochtige plaatsen, duinen, hoogveen en andere waterrijke gebieden.

Volgens de NDFF zijn er in de directe omgeving geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De meeste waarnemingen komen uit bos- en heideterreinen. Door de open structuur van het grasland en de lage mate van dekking is het niet aannemelijk dat de hazelworm het projectgebied gebruikt als leefgebied. Daarnaast is het aantal bomen en bosschage met dekking ondergroei in de directe omgeving aan de lage kant voor deze soort. De levendbarende hagedis is een soort zichtbaar op heide- en hoogveenterreinen. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen mits voldoende dekking aanwezig is (RAVON z.d.). De randen rondom het projectgebied bieden dekking aan de soort door overgroeïende vegetatie als braam. Het veld zelf biedt alleen dekking bij hogere vegetatiegroei. De verdere omgeving biedt buiten het boerenerv naast het projectgebied om weinig andere dekking en heeft hetzelfde uiterlijk als het projectgebied.

Binnen het projectgebied missen bredere waterpartijen als leefgebied voor de ringslang (*Natrix helvetica*). Deze is wel ten noorden buiten het gebied aanwezig. Ook missen zandvlaktes voor soorten als de adder (*Vipera berus*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*). De gladde slang (*Coronella austriaca*) wie zichtbaar is op heidevelden, zandgronden en hoogveengebieden zal op dit grasveld ook geen geschikt leefgebied vinden. Daarnaast missen dekking biedende elementen als hout- en/of steenstapels. Deze zijn wel buiten het gebied aanwezig.

Effectenbeoordeling

Gezien de locatie en terreinkenmerken van het projectgebied en het ontbreken van geschikte habitats, kan de aanwezigheid van reptielen binnen en rondom het projectgebied worden uitgesloten. De beoogde ruimtelijke ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op soorten in deze klasse en aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Amfibieën zijn een soortgroep die aan waterrijke habitats zijn gebonden al zijn er amfibieën die grotendeels op het land leven. Net als reptielen worden sommige soorten uit deze soortgroepen Nationaal beschermd en/of vallen onder bescherming van de Habitatrichtlijn.

Er zijn verspreidingsgegevens en waarnemingen bekend binnen de NDFF betreft de boomkikker (*Hyla arborea*) in de omgeving van het projectgebied. De boomkikker is een soort welke beschermd is onder de Europese Habitatrichtlijn. Hij plant zich voort in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie (RAVON, z.d.). De boomkikker overwintert op het land en heeft een voorkeur voor het landschapstype 'bos en struweel' en stelt hoge eisen aan zijn leefgebied. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang. Al hoewel de waterpartijen voldoende oeverstruweel hebben en visvrij zijn, is er binnen het projectgebied en de directe omgeving te weinig bos en struweel aanwezig welke de soort kan gebruiken voor de overwintering. Daarnaast is de waarneming op enkele kilometers afstand gelegen en heeft dit geen connectie met het projectgebied.

Soorten als de kamsalamander wordt aangetroffen in bosrijke omgevingen met houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Ze komen relatief veel voor langs de grote rivieren, in beekdalen en op landgoederen. Op de zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke vennen en in leemputten. In het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende strangen, klei-putten en kolken. Binnen het projectgebied missen deze waterpartijen. Daarnaast vallen de watergangen snel droog en is dit voor de soort niet geschikt. Het gebied is verder voedselrijk door het mest van de rondlopende koeien in het gebied.

Effectenbeoordeling

Binnen en rondom het projectgebied zijn geen geschikte habitats aanwezig voor amfibiesoorten. Het water in het gebied is voedselrijk, valt droog en loopt via duikers door naar de bredere, grotere Oosterwijkse vloed. Ook mist naast dekking van oeverstruweel extra overwinteringsplekken binnen het gebied. Dit is in lage mate wel aanwezig buiten het gebied. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op deze soorten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora en fauna activiteit zijn niet nodig.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Er zijn enkele vissoorten die Nationaal worden beschermd en een paar die vallen onder de Habitatrichtlijn. Vissen zijn gebonden aan water. De meeste beschermde soorten komen voor in stromende beken en riviertjes, al zijn er ook soorten die die juist voorkomen in sloten met ondiep water en een dikke modderlaag.

Er zijn geen verspreidingsgegevens of waarnemingen bekend binnen de NDFF betreft deze soortgroep in en rondom het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn twee waterpartijen aanwezig welke onderling verbonden zijn met duikers en uiteindelijk uitmonden in de iets lager gelegen Oosterwijkse vloed. De waterpartijen in het gebied vallen droog en zijn hierdoor niet geschikt voor vissoorten.

Effectenbeoordeling

Gezien het ontbreken van geschikte habitats voor deze watergebonden soortgroep, kan de aanwezigheid van beschermde vissen binnen het projectgebied worden uitgesloten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora en fauna activiteit zijn niet nodig.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De groep ongewervelden wordt breed vertegenwoordigd. Echter wordt maar een relatief klein deel Nationaal of onder de Habitatrictlijn beschermd. Het betreft hier onder andere libellensoorten, keversoorten en verschillende soorten dagvlinders. De habitat van beschermde soorten die hieronder vallen is wijdverspreid en sterk afhankelijk van bodem, vegetatietypen, kwaliteit en beheer.

Er zijn geregistreerde waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in de omgeving van het projectgebied. Dit zijn waarnemingen van de teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*), grote vos (*Nymphalis polychloros*) en grote weerschijnvlinder (*Apatura iris*). De grote vos is vooral zichtbaar in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Belangrijk is warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Voor de grote vos missen binnen het projectgebied waardplanten als de iep (*Ulmus*) en populier (*Populus*). Ook de wilg (*Salix*) is interessant, echter zijn de wilgen binnen het projectgebied geknot of nog te jong en hierdoor te laag om veiligheid en voedsel te kunnen bieden. Voor de teunisbloempijlstaart mist het wilgenroosje (*Chamaenerion angustifolium*), de teunisbloem (*Oenothera*), basterdwederik (*Epi-lobium*) en kattenstaart (*Lythrum*). De grote weerschijnvlinder is vooral gevonden in beekbossen en langs vochtige bosranden. Deze soort maakt hier vooral gebruik van de grauwe en boswilg. Binnen het projectgebied zijn de wilgen in de huidige situatie geknot of nog te jong en hierdoor te laag om veiligheid en voedsel te kunnen bieden. Wel zijn wilgen aanwezig in de directe omgeving welke hier geschikter voor kunnen zijn. Daarnaast is er geen bosvorming aanwezig en ligt de geschikte waterpartij buiten het projectgebied.

Effectenbeoordeling

Het projectgebied biedt geen geschikte habitats voor soorten als grote vos en grote weerschijnvlinder. Tijdens het veldbezoek waren de gewenste waardplanten voor de teunisbloempijlstaartvlinder afwezig. Echter kunnen deze plantensoorten aan de randen of net buiten het projectgebied aanwezig zijn in het bloeiseizoen. Om deze soort en negatieve effecten op deze soort uit te kunnen sluiten is een aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora en fauna activiteit nodig.

5.8 Flora

Beschermde flora valt onder de Habitatrictlijn en/of zijn nationaal beschermd. Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde flora in de omgeving van het projectgebied. Het projectgebied zelf bestaat uit voedselrijk grasland met twee waterpartijen, enkele fruitbomen en opkomende/ geknotte wilgen. Tijdens het veldbezoek waren soorten zichtbaar als engels raaigras (*Lolium perenne*), witte klaver (*Trifolium repens*), wilde peen (*Daucus carota*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*), Canadese fijnstraal (*Erigeron canadensis*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), gewone braam (*Rubus plicatus*) en kleine klaver (*Trifolium dubium*). Soorten als beschermde muurplanten zijn uitgesloten in het projectgebied door het gebrek aan gebouwen of groeistructuren. Soorten als akkerogentroost zijn daarnaast uitgesloten door het gebrek aan akkerranden met hogere zuurgraad. Hetzelfde geldt voor beschermde varensoorten welke op mu- ren en in bosschages worden aangetroffen. Alhoewel pootafdrukken van veedieren microklimaten kunnen creëren zijn er geen sporen gevonden van microklimaten geschikt voor beschermde soorten.

Effectenbeoordeling

Ondank dat het locatiebezoek buiten het groeiseizoen is uitgevoerd, kan door het ontbreken van een geschikt habitattypen en de huidige inrichting van het projectgebied, de aanwezigheid van deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.9 Overige soorten

Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, konijn en algemene muizensoorten worden verwacht. Het projectgebied is mogelijk onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. Daarnaast

is het gebruik van het projectgebied als leefgebied van de haas vastgesteld. Deze soorten zijn beschermd onder 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten'. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij. Extra maatregelen tot handhaving van de zorgplicht kunnen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

6 Invasieve exoten

Aanwezigheid

Invasieve exoten kunnen op den duur schade veroorzaken aan fundering, verhardingen, infrastructuur, rioleeringen en drainagebuizen (NVWA, 2021). Ze vormen een bedreiging voor de biodiversiteit, kunnen ecosysteemdiensten veranderen en kunnen soms schadelijk zijn voor de gezondheid en veiligheid voor mensen (NVWA, z.d.)

Volgens verspreidingsgegevens komen de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) en de reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) voor rondom het projectgebied. De Aziatische hoornaar maakt vooral nesten bij gebouwen, nestkastjes en schuren. Deze zijn afwezig binnen het projectgebied. De reuzenberenklauw rukt vaak op bij voedselrijke en vochtige plekken als bermen en struweelranden. Deze zijn binnen het projectgebied langs de wateroevers aanwezig. Invasieve soorten zijn tijdens het locatiebezoek niet waargenomen.

Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van invasieve exoten (flora en fauna) is niet aangetoond. Aanvullende maatregelen of andere vervolgstappen zijn niet aan de orde.

7 Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit verkennend onderzoek zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen als volgt:

Gebiedsbescherming

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling veroorzaakt geen (significante) negatieve effecten op beschermde natuurgebieden als gevolg van directe verstoring (licht, geluid en trillingen). Wettelijk beschermde houtopstanden zijn niet aanwezig. Mogelijk geldt wel een plicht tot kapmelding bij de betreffende gemeente.

Een substantieel, negatief effect van de beoogde ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op Natura 2000-gebieden is gezien de aard van de ontwikkeling en afstand tot Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten en kan desgewenst nader onderzocht worden d.m.v. een stikstofberekening.

Soortenbescherming

De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de onderstaande beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn. Omdat negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling mogelijk zijn en hierdoor wellicht verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden, is aanvullend soortenonderzoek noodzakelijk.

- Kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing)
- Steenmarter
- Teunisbloempijlstaart

Aanvullend soortenonderzoek

Omreden dat de aanwezigheid van enkele door de Omgevingswet beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Wanneer de aanwezigheid van een soort hiermee wordt vastgesteld, zal blijken welke vervolgstappen mogelijk zijn en/of een omgevingsvergunning noodzakelijk is.

Indien geen soortspecifiek, ofwel aanvullend soortenonderzoek wordt uitgevoerd kan er mogelijk geen omgevingsvergunning worden verleend.

De aanwezigheid van (beschermde) soorten uit onderstaande soortgroep is aannemelijk. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig mits tenminste één van de daaropvolgende maatregelen wordt toegepast:

- (Broed)vogels:
 - 1 Versturende werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen, of;
 - 2 Wanneer werkzaamheden toch binnen het broedseizoen vallen, dienen de aanwezige bosschages/bomen met nesten en de omgeving hiervan niet te worden verstoord, of;
 - 3 Er vindt een broedvogelinspectie plaats door een deskundige ecooloog vóór aanvang van ontwikkeling gerelateerde werkzaamheden.
- Haas: Werkzaamheden uitvoeren buiten kwetsbare periode van de haas

Verstoring van broedende vogels is verboden

Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van weersomstandigheden en de specifieke soort. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Omgevingswet.

De aanwezigheid van algemene soorten waaronder de egel, konijn en algemene muizensoorten valt niet uit te sluiten. Daarnaast is de haas in het gebied vastgesteld. Deze soorten zijn in de provincie Gelderland vrijgesteld. Een aanvullend soortenonderzoek en omgevingsvergunning voor deze soorten is niet nodig. Desondanks geldt voor deze soorten de zorgplicht. Aangeraden wordt voor deze soorten een ecologisch werkprotocol op te laten stellen voor de start van de werkzaamheden.

Zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de voorgenomen activiteit, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Bronnen

- BIJ12 (2024). Juridisch kader. Behorende bij kennisdocumenten soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.
- BIJ12 (2024). Kennisdocument Kleine marterachtigen. Versie 1.0, januari 2024.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017
- Boer&Bunder.nl (z.d.). Perceelsgegevens over ruim 16.000.000 percelen in Europa. <https://boerenbunder.nl/page/about>.
- Guillon, C.P., de Groot, M.R, van Hees, S.R.W, van der Wijngaart, T., & Faber, P.A. (2022). Ruimtelijke bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onder de Omgevingswet. Juli 2022.
- Hunink, S. (2024). Lijst beschermde soorten Omgevingswet. Natuurinclusief, Borculo. 14 februari, 2024.
- Interprovinciaal overleg (IPO). (2022). Natuurnetwerk Nederland (ehs). Atlas Leefomgeving.
- Ministerie van Economische Zaken. (2018). Natura 2000-gebieden. Atlas Leefomgeving.
- Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). <https://ndff-ecogrid.nl/> Datum geraadpleegd: 20-11-2024.
- Overheid.nl. Officiële bekendmakingen. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken>. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK). <https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- Provincie Gelderland (z.d.). Gelderse natuurontwikkeling gebieden. <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c7b302b57c1b4ba4861cf95ca71eefa4>. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- RAVON (2024). www.RAVON.nl. Amfibieën en reptielen. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- SOVON (2024). www.SOVON.nl. Vogelsoorten. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- Stichting Floron (2011). Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Nijmegen. 176p.
- SynBioSys Nederland (z.d.). <https://www.synbiosys.alterra.nl/synbiosys.svg>. Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari.
- Vlinderstichting (2024). Vlinders en libellen. www.vlinderstichting.nl. Datum geraadpleegd: 12-11-2024.
- Webgispublisher (z.d.) Monumentale bomen. <https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=groen%5Fferfgoed#> Datum geraadpleegd: 19-11-2024.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Boommarter. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter> Datum geraadpleegd: 12-11-2024.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Eekhoorn. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn> Datum geraadpleegd: 12-11-2024.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Steenmarter. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter> Datum geraadpleegd: 12-11-2024.

Bijlage 1: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

- **Bebouwing en overige complexen:**
Kenmerken zoals gaten, spleten, kieren, luiken, holten en andere openingen in wanden, kozijndelen, muren en afwerking, stootvoegen, schachten en bekisting, onder dakgoten of dakpannen, onder enige dakbedekking of afwerking zoals loodslabben, dakbeschot en boeiboorden, tussen schotten, balken, aanleunende delen en ventilatieopeningen, spouwmuren, zolders, kelders, kruipruimten en platte daken.
- **Lijnvormige elementen:**
Structuurvormende eenheden met aansluitende delen en/of opzichzelfstaande doorlopende elementen waaronder akkers, grasland, bomenrijen, lanen, wegdelen, watergangen, muren, aaneensluiting van panden, complexen of andere vormen van bebouwing, een aaneensluiting van scheidingslijnen tussen open velden of open water of andere kenmerken die sterk afwijken van kenmerken van naastgelegen en verbonden structuren zoals begroeiing.
- **Vegetatie:**
Kenmerken van staande en liggende vegetatie waaronder type, kwantiteit, soorten, hoogte, dikte, dichtheid en algemene doorlaatbaarheid en toegankelijkheid, locatie en afstand t.o.v. mogelijk verstorende elementen, aaneensluiting van vegetatie, aaneensluiting en ligging t.o.v. routebepalende elementen of andere mogelijke habitatfuncties, losse bast delen, leeftijd en aanwezigheid van dood hout.
- **Rust- verblijf- en broedplaatsen:**
Indicerende kenmerken beschreven onder 'Bebouwing en overige complexen' en kenmerken aanwezig in bomen of andere houtige elementen, in palen, kasten, zolders en afgesloten ruimtes zoals takjes, bedding en andere isolerende materialen, als dan niet verzameld, holen of kuilen in vegetatie, bodem of in andere al dan niet aangebrachte structuren, hopen van takken, puin of andere dekking creërende materialen, zandplaatsen en de verplaatsbaarheid van zand.
- **Water:**
Kwaliteit waaronder helderheid, diepte, stroming en stabiliteit, aanwezigheid van waterplanten en oevervegetatie, aansluiting met andere waterpartijen of watergangen, bodem en oeverkenmerken, helling van het talud, fluctuaties, mate van verstoring en ligging.
- **Sporen:**
Kenmerken waaronder excrementen zoals braaksels, braakballen en uitwerpselen, latrines, delen van eischalen, nesten en prooiresten, delen van vacht zoals haren en veren, pootafdrukken, wissels, krabsporen, knaagsporen, voedselresten, voedselverzamelplaatsen en wroetsporen.
- **Overige:**
Geluiden zoals zang, roep en bewegingsgeluiden, geur, smeerplekken, aanwezigheid van waardplanten en zaadplanten of overige voedselbronnen waaronder vruchtdragende vegetatie of knaagdieren, aanwezigheid en volledigheid van (essentiële) habitatfuncties, aansluiting met omliggende habitatfunctie leverende gebieden en algemene verstoringsfactoren.